

Strojník degazační stanice (kód: 21-080-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Obsluha strojů a zařízení v dole
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Ošetřování a údržba strojů a zařízení v dole	3
Proměřování veličin degazace	3
Informování o závadách a nebezpečných situacích	3
Vedení provozních záznamů	3
Dodržování bezpečnosti práce a provozu	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.04.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Ošetřování a údržba strojů a zařízení v dole

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat technologii důlní degazace	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat strojní zařízení k vyvolání podtlaku potřebného k degazaci plynové směsi (vývěvy, kompresory, dmychadla)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat a popsat přístroje zajišťující kontrolu provozu důlní degazace (měřicí, registrační přístroje, bezpečnostní uzávěry)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat proces úpravy degazovaného plynu (sušení, filtrace, ředění)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Proměrování veličin degazace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat náplň práce (úkony) obsluhy degazační stanice	Ústní ověření
b) Provést odběr vzorku odsávané plynové směsi v degazační stanici na metan, oxid uhličitý, kyslík a oxid uhelnatý	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést měření objemového průtoku a tlaku plynové směsi	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit, jaké údaje jsou sledovány v „Provozní knize degazace“ (čas, objemový průtok, tlak (sání, výtlač), koncentrace, teplota plynu)	Ústní ověření
e) Popsat složení ovzduší v dole, včetně maximálně povolených koncentrací plynů v dole (báňský předpis) a vysvětlení nebezpečných vlastností těchto plynů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Informování o závadách a nebezpečných situacích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup hlášení při závadách v degazační stanici	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit postup při přerušení procesu degazace plynové směsi	Ústní ověření
c) Popsat postup řešení situace v případě naměření vyšších koncentrací měřených veličin	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozních záznamů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat do „Provozní knihy degazace“ předepsaným způsobem údaje o průtoku, tlaku, koncentraci, teploty plynové směsi	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Dodržování bezpečnosti práce a provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost základních ustanovení právních a interních předpisů přímo souvisejících s vykonávanou činností	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat použití osobních ochranných pracovních pomůcek potřebných při vykonávané činnosti	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/obsluha-stroju-a-zarizeni#zdravotni-zpusobilost>).

Další podmínky stanoví vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí, ve znění pozdějších předpisů, a odborná způsobilost podle vyhlášky č. 72/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru hornictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti hornictví nebo strojírenství.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oboru hornictví nebo strojírenství.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).
- Současně musí být autorizovaná osoba držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Požadavky na materiálně-technické zázemí:

- zkouška bude probíhat v reálném prostředí stanice důlní degazace a na školicím pracovišti na povrchu
- přístroje k měření koncentrace metanu, CO, CO₂, O₂
- přístroje k měření objemového průtoku a tlaku
- vybavení degazační stanice (čerpadla, regulační zařízení, vývěvy)
- školicí pracoviště na povrchu
- technická, provozní a výkresová dokumentace degazační stanice

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

KK Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

ČBÚ

OKD, a. s.

OBÚ Kladno

TU Brno